

Jakob Maksimilian

po božjem vsmiljenju Lavantinski škof,

doktor bogoslovja i. t. d. i. t. d.

Vsem vernim Lavantinske škofije blagor in blagoslov v Gospodu!

Letos je ravno 1800 let, kar sta aposteljna sv. Peter in sv. Pavel v Rimu svoje le vednem oznanjevanju in razširjanju vere Jezusa Kristusa posvečeno življenje kot mučenika sklenila, ter s svojo kervjo posvedočila, da je ta vera resnična. Naš sv. Oče Pij IX. želijo, ako ravno so zlasti za Njih žalostni časi, to dogodbo vendar posebno slovesno obhajati, in so toraj vse škofe cele katoliške cerkve k sebi povabili. Ker se vsled tega povabila tudi jaz v Rim podati hočem, ne morem opustiti, da bi Vam moji ljubi pred svojim odhodom nekoliko besed ne govoril, kako se mi pri tej priložnosti ravno lepo vdaja.

Koliko pomenljivo da je osemnajststoletno mučeništvo sv. Petra in Pavla za ves katoliški svet, je vsakem jasno, kateri le vé, zakaj svetnike božje sploh častimo, zakaj nam je vse drago, kar nas na nje spominja, in kakši clo posebni zroki nas nagibovajo, da ta dva aposteljna častimo in ljubimo. Mi častimo svetnike, ker so že spremenjeni prijatelji božji, ker za to, ki so Bogu na zemlji zvesto služili, že v nebesih večno plačo uživajo, mi se jih priprošnji z zaupanjem priporočamo, ker pri vsemogočnem in čez vse dobrotljivem Bogu veliko premorejo. To je čisto prost nauk katoliške cerkve o častitvi svetnikov. S tem se veličastvu božjem nič ne prikrajšuje, ker svetnikov ne molimo, ampak moli se le samo Bog, tudi pa to ni zoper njegovo previdnost in očetovsko dobrotljivost, kajti On je in ostane edini, od ktereга vse dobro, in vsak popolni dar pride. (Jak. I. 17.)

Ako pa svetnike po takem načinu častimo, kako nespametno je tedaj in kako krivično, če nam katoličanom svet za tega voljo clo malikovanje očita, med tem ko svet sam svojim pervakom, naj že tedaj slovijo v vednostih, v znajdbah, v umetnostih ali zavoljo junaštva na kervavem bojišču i. t. d. le prepogosto po pravem malikovanju čast skazuje.

Posebni zroki, zakaj sv. Petra in Pavla častimo, pa so, ker sta za razširjanje kraljestva božjega na zemlji sosebnost dosti storila, ter s tem preveliko zasluženje si pridobila, kakor tudi ker je sv. Petra Kristus sam za svojega namestnika, in vidnega poglavarja svoje cerkve postavil.

Sveta aposteljna sta neutrudno v raznih deželah delovala med judi in ajdi, da bi nje k spoznanji resnice spravila, ter v Eno cerkev Kristusa združila. V svoji slabosti, ki je le nekatere trenutke terpela, je Peter svojega gospoda in mojstra zatajil, ali on je to svoje prenegleno djanje kmali potem britko objokoval, in da so njegove solze iz zgrevanega serca tekle, se iz tega vidi, ker je potem s toliko večo gorečnostjo Jezusa križanega, začemši od prvega binkuštnega praznika vse svoje dni, kot sina božjega in zveličarja sveta oznanjeval. In sv. Pavel — zmiraj je bil bridek spomin pred jim, ki je pervlje kot Savel — če ravno bolj iz nevednosti — cerkvo preganjal. Ako ravno je v razširjanji svete vere Kristusove neutrudno delal, ter mu Bog posebno velike milosti podelil, je vendar v misli na pred storjeno krivico ponižno od sam sebe to besedo izrekel: Jaz sem naj manjši aposteljnov, in nisem vreden apostelj imenovan biti. (I. Kor. XV, 9.)

Oba aposteljna sv. Peter in Pavel sta po svojih apostoljskih potih v Rim takrat glavno mesto ajdovskega sveta dvakrat prišla. In sicer sv. Peter kmali po svojem čudovitnem rešenji iz voze v Jeruzalemu, v katero ga je kralj Agripa verči dal. (Djan. apost. XII.) Takrat je v Rimu cesar Klaudi vladal. Poznej se je zopet v Rim povernil, in takrat je, kako nam čisto verjetne sporočila pravijo, ravno tisti dan, kakor sv. Pavel (29. junija let 67 pod cesarjem Neronom) kot mučenik smert storil. In sicer so sv. Petra z dol obrnjeno glavo križali, Pavla pa so ob glavo djali.

Sv. Pavel je kmali po svoji čudežni spreobertitvi blizo mesta Damaska (Djan. IX.) Kristusa križanega judom, posebno pa ajdom kot Misija in sina božjega oznanjevati začel, in je za tega del mnogo pokraj in dežel v Aziji in Europi prehočil. Sovražni judi so ga povsođ preganjali, zatoraj je pred deželnim oblastnikom Festom na cesarja klical; vsled tega so ga v Rim prepeljali, kjer je dve leti pod varstvom bil, kar pa ga vendar ni zadrževalo, besede božje oznanjevati. (Djan. XXV—XXVIII.) Potem je bil iz varstva izpuščen, in je za voljo razširjanja prave vere potoval po večih deželah, ter je, kakor že tudi pred v vozi v Rimu — nekatere podučne liste pisal; kadar je drugo krat v Rim prišel, je bil od Boga za vrednega spoznan, da je smel resnico svete vere, kakor se je že zgoraj reklo, s svojo kervjo posvedočiti. — Sveti ostajniki obeh aposteljnov so v Rimu shranjeni.

Katolška cerkev je ob enem tudi apostoljska, ker je, kako sv. Pavel piše (Efez. II, 20.) vzdiana na stalo aposteljnov, in je poslopje, kterege ogelni kamen je Jezus Kristus. Katolška cerkev uči ravno tisto, kar so aposteljni učili, in še je tudi v svoji sestavi in osnovi v bitnih rečeh zmirom taka, kakoršna je bila v aposteljskih časih; namre v nji še je zdaj pervstvo ali prva oblast sv. Petra, in sicer v osebi rimskega papeža, ravno tako je v katolški cerkvi tudi apostoljstvo, in sicer v vseh naslednikih aposteljnov, to je škofov, skupaj.

Da je naš zveličar sv. Petru zares neko prednost pred drugimi aposteljni izročil, ter ga za svojega namestnika in vidnega poglavarja sv. cerkve na zemlji postavil, je po izraznih besedah sv. pisma, kakor tudi po naj stareji cerkveni zgodo-

vini, in ustnem sporočilu vseh vekov tako gotovo, da se nikako tajiti ne da. To je Kristus na znanje dal, kadar je Petru rekel: Ti si Peter, to je skala, in na to skalo hočem svojo cerkev postaviti, in vrata peklenške je ne bodo zmagale. (Mat. XVI, 18.) In ravno to je Kristus tudi mislil, kadar je po svojem vstanjenju Petru dvakrat rekel: pasi moje jagnjeta, in tretjo krat: pasi moje ovce, to je vse moje verne skupaj — čedo in njene pastirje. Da je Peter od Kristusa bil za prvega med aposteljni postavljen, so tudi pisatelji sv. evangeljev in apostolskega djanja prepričani bili, kar se iz tega vidi, ker sv. Petra vselej na prvem mestu imenujejo, kadar koli aposteljne posamezno napeljajo, ali pa le njega posebno imenujejo, ako on ravno ni bil prvi kot apostelj poklican. Jaz ne napeljujem daljših prič iz prvega časa po apostoljski dobi, ter le prašam: komur drugemu bi verohoblastna prednost sv. Petra po pravici in pred Bogom slišati mogla, kakor rimskemu škofu, in sicer ravno zato, ker je sv. apostelj Peter, gotovo ne brez djanja previdnosti božje, v svoji službi prvi med papeži tukaj smert storil?

Iz tega vidite ljubi meji, kako bi nas katoličane ravno to, ker smo udi katolške cerkve podbujati moralo, da bi praznik, kteri se boče letos v središču katolškega sveta obhajal, tudi mi saj v duhu in sicer s tako pobožnostjo obhajali, kakor smo nasledniku sv. Petra dolžni. Zares lepša priložnost se nam ne bo lahko vdala, poglavarju sv. cerkve svojo vdanost skazati, kakor ravno zdaj. In to bomo pokazali, ako očitno in naravnoč izrečemo in terdno sklenemo, da se sovražnikom papeža nikako pridružiti nočemo, ter se tudi v svojem pripričanju od resnice sv. katolške vere z vsem jihovim govorenjem zmotiti ne damo.

Zakaj pa sovražniki katolške cerkve v svojih zvijačah in v svoji jezi, ktera je pri nekih, kako pri tistem možu v Kapreri čisto stekla, ravno zoper papeža toliko počenjajo? Zrok tega laško vsak najde, ako le resnično hoče. Za tega voljo namre, ker je papeštvo središče katolške edinosti, iz kterega udom duhovnega telesa Kristusovega cerkveno življenje izvira; za tega voljo, ker je papeštvo skala, na kteri katolška cerkev stoji, ter bi se ta pervlje podkopati morala, kakor bi se cerkev sama mogla porušiti; za tega voljo, ker je papeštvo skoraj edin zagovornik tistih pravih misel in načel ali vodil, brez kterih človečje društvo dolgo obstati ne more, — ktere pa zdaj neka stranka (nekaj ljudi) prekucnuti hoče, ki še po številu morebiti ni ravno tako velika, ktera pa si povsod pomagati vé, ter vse sredstva, naj še so toliko zaveržljive v doseganje svojega namena obrača; med tem ko dobro misleči, kterih še je vendar dosti več, ali nevarnosti ne spoznajo, ali pa prihodnosti nekako brezskerbno nasproti gledajo, ter si s krepkim djanjem ne prizadevajo, kako je potrebno, da bi hudo, ki se pripravlja, z združeno močjo odbili.

V takih okoljšinah je zares potrebno, da se mi katoličani papeža, nas vseh očeta, toliko terdnej oklenemo — ter z molitvo in djansko ljubezno jih podpiramo. Jaz pravim, da molimo za jih in vso cerkev, naj bi gospod Bog v svojem vsmiljenju čas nadlog, terplenja in preganjanja za oba prikrajšal, ter zopet sveti mir podelil. Ali pa sv. Očc in cerkev zares preganjanje terpita? Kdo pa njima kaj žalega

stori? Kaj pa druga, kakor preganjanje? Ali kako bi se drugače reči moglo, če se pomisli, kako se s katolško cerkvo, in njenim častitljivim poglavarjem v marsikateri deželi dela; kako nju vsakdan prederzno raznašajo, obrekujejo, ter na časti, pravicah in premoženju obropovajo, in to vse brez kazni. Tudi od očitne sile, koja se cerkvi in sv. Očetu dela, vé zgodovina naših časov zadosti pripovedovati. Ali ni preganjanje, ktero na perve stoletja katolške cerkve spominja, ako se v neki veliki državi, kako se je zadnje krat blizo pred 30 leti zgodilo, zdaj zopet po stotisuč vernih s terdim silenjem, in nažugovanjem (pretenjem) vsakoterih kazni od katolške cerkve odtergava. Ako se sv. Očetu jemljejo tisti pomočki, kterih potrebujejo, da bi cerkev Kristusovo, ki je jih skerbi izročena, ravnali, ali to ni preganjanje? Že so jim veči del njihovih dežel poropali, in tisti, kterim se po svojih slabih zapopadkih, ki je od pravice in lastine imajo, zdi, da se to s pravico zлага, še clo s hudobnim okom na darove gledajo, s kterimi pobožni verni svojega očeta v jih potrebah podpirajo.

Veseli me dragi moji, da sploh reči smem, ki ste dozdej sv. Očetu v jih potrebah po svoji premožnosti pomagali. V svojo tolažbo smem upati, da bote jim z voljnim srcem tako djansko ljubezen tudi dalje naprej skazovali, ter se ta Vaša ljubezen utrudila ne bode, dokler je sv. Očetu Vaše pomoči potrebno. Kako dolgo pa še? To je od tega odvisno, kadar se večnem Bogu dopadlo bode, poglavarja sv. cerkve zopet v taki stan postaviti, da bojo v neodpravljenih potrebšinah svoje apostoljske službe sami izhajati mogli.

Ako mi Bog da, da se zopet srečno nazaj povermem, bom Vam z velikim veseljem pripovedoval od očetovske ljubezni, ktero bojo sv. Oče do Vas primilostivno na znanje dali, ter Vam tudi prinesil blagoslov od Vašega višjega pastirja, za kterega bom pri sv. Očetu za Vas prosil.

Da se zopet vidimo!

Milost našega gospoda Jezusa Kristusa naj bo z Vami vsemi. Amen.

Maribor na dan vnehohoda Kristusovega 1867.

Jakob Maksimilian,

knezo-škof.